

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 17C/303/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3113217450
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Kačmár
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2015:3113217450.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín v právnej veci navrhovateľa: Dopravný podnik Bratislava, a.s., so sídlom v Bratislave, ul. Olejkárska 1, IČO: 00 492 736, zastúpený JUDr. Vladimírom Kánom, advokátom so sídlom v Bratislave, Nám. M. Benku 9 - C1, proti odporcovi: T. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A., t.č na neznámom mieste, zastúpený opatrovníčkou F. D. U., vyššou súdnou úradníčkou Okresného súdu Trenčín, o zaplatenie 50,50 eur s prísl., sudcom JUDr. Erikom Kačmárom, takto

rozhodol:

I. Súd návrh **z a m i e t a** .

II. Odporcovi súd náhradu trov konania **n e p r i z n á v a** .

odôvodnenie:

Okresnému súdu Trenčín bol dňa 12.07.2013 doručený návrh navrhovateľa, ktorým sa proti odporcovi domáha, aby súd rozhodol o splnení povinnosti odporcu zaplatiť navrhovateľovi sumu 50,50 eur a nahradiť mu trovy konania. Tento návrh odôvodnil tým, že navrhovateľ vykonáva v Bratislave mestskú hromadnú dopravu. Odporca cestoval dňa 10.05.2011 na linkeestskej hromadnej dopravy č. 83 v Bratislave a nepreukázal sa na výzvu kontrolného orgánu, revízora, zamestnanca navrhovateľa, platným cestovným lístkom, ani iným platným cestovným dokladom. Preto navrhovateľovi v zmysle článku 6 Prepravného poriadkuestskej hromadnej dopravy v Bratislave a článku 5 Tarifyestskej hromadnej dopravy vznikol nárok na zaplatenie úhrady v sume 50 eur a 0,50 eura za cestovné. Odporca bol na úhradu dlžnej sumy vyzvaný dňa 21.06.2011, avšak bezvýsledne.

V priebehu konania sa nepodarilo zistiť bydlisko odporcu, resp. miesto jeho aktuálneho pobytu. Súdu nie je známy pobyt odporcu. Preto uznesením č.k. 17C/303/2013 - 32 zo dňa 09.03.2015 bola odporcovi ustanovená opatrovníčka. Opatrovníčke odporcu bol návrh s prílohami doručený dňa 20.03.2015. Dňa 20.03.2015 bolo súdu doručené podanie opatrovníčky odporcu, v ktorom vzniesla námietku premlčania, ktorú bližšie neodôvodnila. Dňa 27.05.2015 bolo súdu doručené vyjadrenie právneho zástupcu navrhovateľa k vznesenej námietke premlčania. V ňom uviedol najmä to, že úhrada 50 eur za cestovanie bez platného cestovného lístka (stonásobok ceny cestovného podľa čl. 6 ods.3 Prepravného poriadkuestskej hromadnej dopravy v Bratislave) nepatrí medzi práva z prepravy v zmysle § 760 Občianskeho zákonníka. Zákon o cestnej doprave neupravuje premlčaciu dobu za nezaplatenie úhrady pri cestovaní bez cestovného lístka, a preto je namieste použiť § 101 Občianskeho zákonníka, čo znamená, že pohľadávka navrhovateľa nebola v čase podania návrhu na začatie konania premlčaná. Takisto poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave, a to rozsudok sp.zn. 15Co/67/2011 a 14Co/216/2011, v ktorých odvolací súd rozhodoval v skutkovo totožných veciach, pričom v oboch prípadoch vyhovel odvolaniu navrhovateľa.

Na prejednanie vecí samej súd nenariadil pojednávanie, pretože vo veci ide o drobný spor a podľa názoru súdu vo veci možno rozhodnúť bez pojednávania. Súd sa oboznámil s návrhom, hlásením o porušení tarifných a prepravných podmienok a výzvou na zaplatenie dlhu. Po tomto oboznámení sa s návrhom a listinnými dôkazmi má súd za preukázané, že odporca cestoval dňa 10.05.2011 o 12.07 hod. na linke mestskej hromadnej dopravy č. 83 v Bratislave. Pri kontrole cestovných lístkov v úseku zastávok Sokolská a SAV sa na výzvu revízora nepreukázal platným cestovným lístkom ani iným platným cestovným dokladom. Odporca odmietol zaplatiť úhradu cestovného v sume 0,50 eura a postih v sume 50 eur.

Podľa § 760 Občianskeho zákonníka zmluvou o preprave osôb vzniká cestujúcemu, ktorý za určené cestovné použije dopravný prostriedok právo, aby ho dopravca prepravil do miesta určenia riadne a včas.

Podľa § 772 Občianskeho zákonníka podrobnejšiu úpravu osobnej a nákladnej prepravy určujú osobitné predpisy, najmä prepravné poriadky a tarify. V rámci tejto úpravy môžu prepravné poriadky tiež prevziať ustanovenia platné v medzinárodnej preprave pre vnútroštátnu prepravu; zodpovednosť za škodu na zdraví ustanovená týmto zákonom nesmie byť obmedzená..

Podľa § 9 zákona č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave (účinného do 29.02.2012) v znení neskorších predpisov, ďalej len „zákon o cestnej doprave“, dopravca je prostredníctvom vodiča alebo iného člena osádky autobusu, alebo iného svojho zamestnanca povereného výkonom kontroly (ďalej len "revízor"), alebo organizáciou prepravy (ďalej len "dispečer") oprávnený dávať cestujúcim pokyny a príkazy na zaistenie ich bezpečnosti alebo bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky. Vodič alebo iný člen osádky autobusu, alebo revízor môže uložiť cestujúcemu, ktorý sa nepreukáže platným cestovným lístkom, zaplatiť cestovné a úhradu (§ 14 ods. 3) alebo sa preukázať osobnými údajmi potrebnými na vymáhanie cestovného a úhrady v rozsahu meno a priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, adresa trvalého bydliska, číslo občianskeho preukazu (cestovného pasu prípadne iného dokladu totožnosti), v prípade nepľnoletého cestujúceho meno a priezvisko zákonného zástupcu,

Podľa § 5 ods.1 prvá veta zákona o cestnej doprave podmienky, za ktorých sa prepravujú osoby, ich batožina a veci v cestnej doprave, upravuje prepravný poriadok.

Podľa § 11 ods.1 písm.d/ zákona o cestnej doprave cestujúci je povinný zaplatiť cestovné a na výzvu vodiča alebo iného člena osádky autobusu, alebo revízora sa preukázať platným cestovným lístkom a zaplatiť úhradu (§ 14 ods. 3), ak sa pri kontrole nemôže preukázať platným cestovným lístkom alebo osobnými údajmi potrebnými na vymáhanie cestovného v rozsahu meno a priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, adresa trvalého bydliska, číslo občianskeho preukazu (cestovného pasu prípadne iného dokladu totožnosti), v prípade nepľnoletého cestujúceho meno a priezvisko zákonného zástupcu, ako aj ďalšie úhrady podľa tarify za poškodenie alebo za znečistenie autobusu.

Podľa § 14 ods.1, ods.2 zákona o cestnej doprave tarifa upravuje sadzby základného cestovného, príplatkov a zliav z neho a ďalších úhrad spojených s prepravou cestujúcich, ich batožiny a domácich zvierat a s prepravou autobusových zásielok, ako aj podmienky, za ktorých sa sadzby uplatňujú. Tarifa obsahuje všetky úhrady, ktoré súvisia s podnikaním dopravcu. Úhrada pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom [§ 9 písm. b)] je dvadsaťnásobok základného cestovného bez príplatkov a zliav; v mestskej autobusovej doprave ju do stonásobku základného cestovného bez príplatkov a zliav určí dopravca v prepravnom poriadku.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 108 Občianskeho zákonníka práva z prepravy sa premlčujú za jeden rok s výnimkou práv na náhradu škody pri preprave osôb.

Súd vec právne posúdil tak, že medzi navrhovateľom a odporcom, tým, že odporca nastúpil do dopravného prostriedku mestskej hromadnej dopravy a cestoval v ňom, bola konkludentným spôsobom, t.j. nevýslovne, uzatvorená zmluva o preprave osôb podľa § 760 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom k tomu, že odporca cestoval bez platného cestovného lístka, bol povinný podľa § 11 ods.1 písm.d/ zákona o cestnej doprave zaplatiť bežné cestovné v sume 0,50 eura a postih vo výške najviac sto násobku cestovného, teda najviac v sume 50 eur.

Súd konštatuje, že odporca si svoju povinnosť vyplývajúcu zo zákona nespĺnil, avšak vzhľadom na námietku premlčania, ktorú vzniesla opatrovníčka odporcu, sa súd musel zaoberať aj prípadným premlčaním uplatneného práva navrhovateľa. Existencia premlčania práva má za následok zánik súdnej vymáhateľnosti nároku, v dôsledku čoho premlčané právo nemožno oprávnenému priznať v súdnom konaní, hoci právo existuje v naturálnej forme a možno ho dobrovoľne splniť.

Navrhovateľ svoje právo na žalovanú sumu, teda svoju pohľadávku voči odporcovi odôvodňuje tým, že odporca si nespĺnil svoju povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy o preprave osôb, a to zaplatiť cestovné a úhradu (prirážku) za nepreukázanie sa platným cestovným lístkom v zmysle § 9 písm. b/ v spojení s § 11 ods. 1 písm. d/, § 14 ods. 2 zákona o cestnej doprave, účinného v čase uskutočnenia prepravy a podľa Prepravného poriadku mestskej hromadnej dopravy v Bratislave.

Pri ustálení začiatku plynutia premlčacej doby súd vychádzal z ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého začala navrhovateľovi plynúť jednoročná premlčacia doba podľa § 108 Občianskeho zákonníka na uplatnenie práv vyplývajúcich zo zmluvy o preprave vzniknutej medzi účastníkmi konania v zmysle § 760 Občianskeho zákonníka konkludentne tým, že odporca nastúpil do dopravného prostriedku mestskej hromadnej prepravy. Premlčacia doba upravená v § 101 Občianskeho zákonníka začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. V prípade, ak splnenie dlhu je viazané na presne stanovenú dobu, uplynutím ktorej sa dlh stane splatným, tak je so splatnosťou dlhu spojený začiatok plynutia premlčacej doby. Ak čas splnenia dlhu nebol účastníkmi dohodnutý, ani inak stanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník podľa ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho na plnenie veriteľ požiadal; veriteľ mohol svoje právo vykonať vtedy, keď mohol požiadať o plnenie, teda hneď ako dlh vznikol, takže začiatok plynutia premlčacej doby tu nastáva nasledujúci deň po vzniku právneho vzťahu zo zmluvy, pri ktorej nebola dohodnutá splatnosť. Odporca porušil svoju zmluvnú povinnosť dňa 10.05.2011, kedy cestoval bez platného cestovného lístka. Z Hlásenia o porušení tarifných a prepravných podmienok vyplýva, že odporca odmietol zaplatiť revízorom požadovanú sumu pozostávajúcu z cestovného 0,50 eur a postihu 50 eur priamo na mieste pri vykonávaní kontroly. Jednoročná premlčacia doba na uplatnenie nároku navrhovateľa na súde tak začala plynúť dňa 11.05.2011 a v súlade s ustanovením § 122 ods. 2 prvá veta Občianskeho zákonníka koniec lehoty pripadol na 11.05.2012 (piatok). Navrhovateľ podal návrh na súd dňa 12.07.2013, t.j. oneskorene, po uplynutí jednoročnej premlčacej doby. Keďže opatrovníčka odporcu vzniesla námietku premlčania, súd prihliadol na premlčanie a premlčané právo nepriznal podľa § 100 ods. 1 posledná veta Občianskeho zákonníka. Prirážka k cestovnému je sankčným nárokom vyplývajúcim priamo zo zmluvy o preprave, a preto ho nie je možné, ani z hľadiska premlčania posudzovať oddelene od nároku na cestovné; nárok na zaplatenie úhrady nemôže vzniknúť samostatne, ale len spolu s nárokom na zaplatenie cestovného. Nakoľko obidva nároky vznikajú súčasne zo zmluvy o preprave, resp. z jej porušenia, u oboch nárokov preto začína rovnako plynúť aj premlčacia doba. Nárok na zaplatenie úhrady preto nemožno považovať za mimozmluvný sankčný nárok (ide o právo zo zmluvy, nejde o verejnoprávnu sankciu, táto „sankcia“ nepripadá štátu, príp. inej osobe, ale účastníkovi zmluvy), a preto pre posúdenie včasnosti jeho uplatnenia z hľadiska premlčania sa nemôže aplikovať všeobecná trojročná premlčacia doba v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka, ktorej použitia sa navrhovateľ vo svojom vyjadrení domáhal. Pokiaľ navrhovateľ poukázal na rozsudky Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 15Co/67/2011 a sp. zn. 14Co/216/2011, v ktorých odvolací súd v skutkovo totožných veciach odvolaniu navrhovateľa vyhovel, súd uvádza, že tieto rozhodnutia nie sú pre jeho rozhodnutie právne záväzné

a nestotožňuje sa s právnym názorom v otázke premlčania prezentovaným v týchto rozhodnutiach. Naopak súd poukazuje na iné rozsudky Krajského súdu v Bratislave, napr. sp. zn. 5Co/412/2014, 6Co/418/2013, 3Co/316/2014, či 9Co/396/2013, s ktorých odôvodnením sa plne stotožňuje. Preto súd návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol.

Podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

O trovách konania odporcu súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, pretože odporca bol v konaní plne úspešný. Vzhľadom k tomu, že odporca si v konaní právo na náhradu trov konania neuplatnil a z obsahu spisu mu žiadne trovy konania ani nevyplývajú, súd odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou Okresného súdu Trenčín na Krajský súd v Trenčíne.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods.3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. (§ 205 ods.1 O.s.p.)

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že :

a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1 O.s.p.,

b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozdujúcích skutočností,

d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené /§ 205a/,

f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.